

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТІЮКА»**

**Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра публічного управління, адміністрування та права**

ЗТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи

Богдан КОРОБКО

2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОГО БІЗНЕСУ»
(назва навчальної дисципліни)

Підготовки	<u>Магістр</u> (назва ступеня вищої освіти)
Освітньої програми	<u>«Бізнес-право»</u> (назва освітньої програми)
Спеціальності	<u>D8 Право</u> (код і назва спеціальності)

**Полтава
2025 рік**

Робоча програма навчальної дисципліни «Правове забезпечення енергетичного бізнесу» для студентів спеціальності D8 Право, другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Складена відповідно до освітньої програми «Бізнес-право» 2025 року.

Розробник: Оксін В'талій Юрійович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри публічного управління, адміністрування та права

Погоджено:

Гарант освітньої програми Віталій ОКСІНЬ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри публічного управління, адміністрування та права

Протокол від «28» серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри публічного управління, адміністрування та права Інна КУЛЬЧІЙ
«28» серпня 2025 року

Схвалено навчально-методичною комісією інституту (факультету)

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Голова навчально-методичної комісії Свгенія КАРПЕНКО

«29» серпня 2025 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Форма здобуття освіти	
		денна	заочна
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>D Бізнес, адміністрування та право</u>	вибіркова	
Загальна кількість годин – 120			
Модулів – 1	Спеціальність <u>D8 Право</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		1-й	1-й
		Семестр	
		2-й	2-й
		Лекції	
Індивідуальне завдання – не передбачено;	Ступінь вищої освіти <u>магістр</u>	20 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	10 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		80 год.	100 год.
		Індивідуальна робота: - год.	
		Вид контролю: диференційований залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми здобуття освіти – 40/80

для заочної форми здобуття освіти – 20/100

2. Мета навчальної дисципліни

Метою освітньої компоненти є формування у здобувачів вищої освіти сучасних фундаментальних знань стосовно вимог та особливостей нормативно-правового забезпечення ведення енергетичного бізнесу в сучасних умовах; ознайомлення з основними законодавчими актами, що визначають правові, економічні та організаційні засади діяльності в електроенергетиці, енергозбереженні, на об'єктах сфери теплопостачання, застосування альтернативних джерел енергії, виробництва (видобутку) і використання альтернативних видів палива та використанні їх у сфері енергетичного бізнесу.

Навчальна дисципліна «Правове забезпечення енергетичного бізнесу» належить до вибіркових дисциплін підготовки магістрів права.

У результаті вивчення дисципліни забезпечуються такі компетентності:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- Здатність працювати в міжнародному контексті.
- Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.
- Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.
- Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумова вивчення «Правове забезпечення енергетичного бізнесу» є опанування освітніх компонентів Методологія та організація наукових досліджень, Професійні стандарти юридичної етики та комунікації, Проблеми правотворення та правозастосування.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

- Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.
- Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.
- Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.
- Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.
- Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

- Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.
- Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.
- Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний порогів рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	B	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 - 81	C	Добре	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі	Достатній , конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми

			аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	дисципліни.
64 - 73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постановку стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній , що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60 – 63	E	Достатньо	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постановку стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень і володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній , що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.
35 - 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/ диф.заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є	Низький , не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.

			неправильними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний , здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

поточний контроль

- усне опитування
- тестування
- виконання практичних завдань

підсумковий контроль

- диференційний залік

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Енергетичне право як підгалузь господарського та адміністративного права.

Визначення, предмет і метод енергетичного права. Система енергетичного права. Співвідношення з господарським, екологічним, податковим, адміністративним та міжнародним правом. Принципи енергетичного права: законність, доступність, безперервність, безпека, енергоефективність, екологічна доцільність. Джерела енергетичного права: Конституція, закони, підзаконні нормативні акти, договори, судова практика. Роль судової практики та актів НКРЕКП у формуванні правозастосування. Проблеми кодифікації енергетичного права в Україні.

Практичне заняття № 1.

Тема 2. Джерела енергетичного права у контексті енергетичного бізнесу.

Конституція України. Закони України, що регулюють правовідносини в енергетиці. Закони України загального характеру. Підзаконні акти (Укази, розпорядження Президента України). Постанови КМУ. Розпорядження КМУ. Накази Міністерств. Постанови Національних комісій. Міжнародні договори.

Практичне заняття № 2.

Тема 3. Екологічне законодавство у сфері енергетики.

Основи екологічної політики держави. Законодавчі вимоги щодо ОВД (оцінка впливу на довкілля) енергетичних об'єктів. Забезпечення дотримання природоохоронних норм у

діяльності електростанцій, ТЕЦ, ВДЕ. Санкції за порушення екологічних вимог. Енергетика та зміна клімату: національні зобов'язання. Громадські слухання, екологічна експертиза, роль місцевих громад. Практика зупинення/скасування проєктів через екологічні ризики.

Практичне заняття № 3.

Тема 4. Аналіз регуляторних актів енергетичного ринку

Регуляторні акти, котрі регулюють сферу енергоефективності та енергозбереження в сегменті енергетичного бізнесу. Технічні документи, що застосовуються в сфері енергоефективності та енергозбереження. Регуляторні акти сфери енергоефективності та енергозбереження. Основні видавці регуляторних актів (вторинного законодавства) для сфери енергоефективності та енергозбереження. Законодавче поле діяльності Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України. Технічний регламент: зміст, основні положення та призначення. Мета розроблення і застосування технічних регламентів. Національні органи стандартизації. Національні стандарти України: зміст, призначення, застосування.

Практичне заняття № 4.

Тема 5. Правові засади енергетичної політики України.

Поняття енергетичної політики держави, її функції, завдання, стратегічні напрями. Основні національні документи стратегічного планування в енергетиці (Енергетична стратегія України до 2035 року, Національний план скорочення викидів, Національний план з енергоефективності). Принципи державного управління в енергетичному секторі. Взаємозв'язок енергетичної політики з безпекою, економікою, екологією, міжнародною інтеграцією. Конституційні основи функціонування енергетичного сектору (статті 13, 16, 41, 92 Конституції України). Роль Президента України, Кабінету Міністрів, Верховної Ради у формуванні та реалізації енергетичної політики.

Практичне заняття № 5.

Тема 6. Суб'єкти енергетичного ринку: статус та правовий режим бізнес-структур.

Загальна характеристика суб'єктів ринку електроенергії, газу, тепла: виробники, постачальники, трейдери, оператори систем передачі/розподілу, постачальники універсальної послуги, балансуєчий оператор. Порядок входження суб'єктів на ринок: ліцензування, сертифікація, включення до реєстрів. Правовий статус державних, приватних і комунальних енергокомпаній. Права та обов'язки учасників ринку за законами та нормативно-правовими актами (НКРЕКП, Міненерго). Особливості діяльності гарантованого покупця, постачальника останньої надії. Заборони, обмеження, вимоги до сумлінної конкуренції. Антимонопольні вимоги до суб'єктів енергетичного бізнесу.

Практичне заняття № 6.

Тема 7. Ліцензування в енергетичній сфері: регіональні особливості.

Загальні положення Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності». Детальний аналіз ліцензій у сфері електроенергії, газу, теплопостачання. Процедура подання заяви на ліцензію: перелік документів, строки, електронні сервіси. Права та обов'язки ліцензіатів. Моніторинг дотримання ліцензійних умов. Адміністративна та господарська відповідальність за порушення. Актуальні проблеми у ліцензуванні ВДЕ (зелені тарифи, квоти, підтримка).

Практичне заняття № 7.

Тема 8. Договірні відносини суб'єктів бізнесу в енергетичній сфері.

Загальні положення про договір. Договір про надання послуг. Договір підряду. Договір поставки товару/обладнання. Особливості енергосервісних договорів. Мінімальні складові (вимоги), що можуть бути передбачені в енергосервісних договорах. Умови, що забезпечують досягнення економічного ефекту від впровадження енергосервісного договору. Ціна енергосервісного договору. Умови розрахунків (оплати) за енергосервісним договором. Право власності на майно, що утворене (встановлене) в процесі реалізації проекту. Договір про купівлю-продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом.

Практичне заняття № 8.

Тема 9. Міжнародні стандарти та директиви Європейського союзу у сфері енергетичного бізнесу.

Міжнародні стандарти енергетичної сфери. Європейські стандарти та директиви енергетичної сфери. Імплементация енергетичного законодавства ЄС. Директиви щодо енергетичних характеристик будівель. Директиви з енергетичної ефективності. Міжнародні стандарти з енергетичного аудиту та енергетичного бізнесу. Європейське енергетичне співтовариство: імплементация стандартів. Правовий статус України у рамках Енергетичного Співтовариства. Проблеми імплементации *acquis communautaire*. Механізми контролю виконання зобов'язань у галузі енергетичного бізнесу.

Практичне заняття № 9, 10.

8. Структура навчальної дисципліни

а) для денної форми здобуття освіти

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Енергетичне право як підгалузь господарського та адміністративного права.	12	2	2	-	-	8
Тема 2. Джерела енергетичного права у контексті енергетичного бізнесу.	14	2	2	-	-	10
Тема 3. Екологічне законодавство у сфері енергетики.	12	2	2	-	-	8
Тема 4. Аналіз регуляторних актів енергетичного ринку.	12	2	2	-	-	8
Тема 5. Правові засади енергетичної політики України.	14	2	2	-	-	10
Тема 6. Суб'єкти енергетичного ринку: статус та правовий режим бізнес-структур.	14	2	2			10
Тема 7. Ліцензування в енергетичній сфері: регіональні особливості.	12	2	2			8

Тема 8. Договірні відносини суб'єктів бізнесу в енергетичній сфері.	14	2	2			10
Тема 9. Міжнародні стандарти та директиви Європейського союзу у сфері енергетичного бізнесу.	16	4	4			8
Усього годин	120	20	20	-	-	80

б) для заочної форми здобуття освіти

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Енергетичне право як підгалузь господарського та адміністративного права.	12	-	-	-	-	12
Тема 2. Джерела енергетичного права у контексті енергетичного бізнесу.	14	2	2	-	-	10
Тема 3. Екологічне законодавство у сфері енергетики.	12	2	-	-	-	10
Тема 4. Аналіз регуляторних актів енергетичного ринку.	12	2	2	-	-	8
Тема 5. Правові засади енергетичної політики України.	14	-	-	-	-	14
Тема 6. Суб'єкти енергетичного ринку: статус та правовий режим бізнес-структур.	14	-	-	-	-	14
Тема 7. Ліцензування в енергетичній сфері: регіональні особливості.	12	2	2	-	-	8
Тема 8. Договірні відносини суб'єктів бізнесу в енергетичній сфері.	14	2	2	-	-	10
Тема 9. Міжнародні стандарти та директиви Європейського союзу у сфері енергетичного бізнесу.	16	-	2			14
Усього годин	120	10	10	-	-	100

9. Перелік питань для семінарських занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин	
	для денної форми	для заочної форми
Семінарські заняття не передбачені*		

10. Перелік питань для практичних занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин	
	для денної форми	для заочної форми
Практичне заняття 1. Енергетичне право як підгалузь господарського та адміністративного права. 1. Визначення, предмет і метод енергетичного права. 2. Співвідношення з господарським, екологічним, податковим, адміністративним та міжнародним правом. 3. Принципи енергетичного права: законність, доступність, безперерйність, безпека, енергоефективність, екологічна доцільність. 4. Джерела енергетичного права: Конституція, закони, підзаконні нормативні акти, договори, судова практика.	2	
Практичне заняття 2. Джерела енергетичного права у контексті енергетичного бізнесу. 1. Конституція України. 2. Закони України загального характеру. 3. Підзаконні акти (Укази, розпорядження Президента України). 4. Постанови КМУ. Розпорядження КМУ. 5. Накази Міністерств. Постанови Національних комісій. 6. Міжнародні договори.	2	2
Практичне заняття 3. Екологічне законодавство у сфері енергетики. 1. Основи екологічної політики держави. 2. Законодавчі вимоги щодо ОВД (оцінка впливу на довкілля) енергетичних об'єктів. 3. Забезпечення дотримання природоохоронних норм у діяльності електростанцій, ТЕЦ, ВДЕ. 4. Санкції за порушення екологічних вимог. 5. Енергетика та зміна клімату: національні зобов'язання.	2	-

6. Громадські слухання, екологічна експертиза, роль місцевих громад.		
Практичне заняття 4. Аналіз регуляторних актів енергетичного ринку. 1. Регуляторні акти, котрі регулюють сферу енергоефективності та енергозбереження в сегменті енергетичного бізнесу. 2. Технічні документи, що застосовуються в сфері енергоефективності та енергозбереження. 3. Регуляторні акти сфери енергоефективності та енергозбереження. Основні видавці регуляторних актів (вторинного законодавства) для сфери енергоефективності та енергозбереження. 4. Законодавче поле діяльності Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України. 5. Технічний регламент: зміст, основні положення та призначення.	2	2
Практичне заняття 5. Правові засади енергетичної політики України. 1. Поняття енергетичної політики держави, її функції, завдання, стратегічні напрями. 2. Принципи державного управління в енергетичному секторі. 3. Взаємозв'язок енергетичної політики з безпекою, економікою, екологією, міжнародною інтеграцією. 4. Конституційні основи функціонування енергетичного сектору (статті 13, 16, 41, 92 Конституції України). 5. Роль Президента України, Кабінету Міністрів, Верховної Ради у формуванні та реалізації енергетичної політики.	2	-
Практичне заняття 6. Суб'єкти енергетичного ринку: статус та правовий режим бізнес-структур.	2	-

1. Загальна характеристика суб'єктів ринку електроенергії, газу, тепла: виробники, постачальники, трейдери, оператори систем передачі/розподілу, постачальники універсальної послуги, балансуючий оператор. 2. Порядок входження суб'єктів на ринок: ліцензування, сертифікація, включення до реєстрів. 3. Правовий статус державних, приватних і комунальних енергокомпаній. 4. Права та обов'язки учасників ринку за законами та нормативно-правовими актами (НКРЕКП, Міненерго). 5. Особливості діяльності гарантованого покупця, постачальника останньої надії.		
Практичне заняття 7. Ліцензування в енергетичній сфері: регіональні особливості. 1. Загальні положення Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності». 2. Детальний аналіз ліцензій у сфері електроенергії, газу, тепlopостачання. 3. Процедура подання заяви на ліцензію: перелік документів, строки, електронні сервіси. 4. Права та обов'язки ліцензіатів. 5. Моніторинг дотримання ліцензійних умов. 6. Адміністративна та господарська відповідальність за порушення.	2	2

Практичне заняття 8. Договірні відносини суб'єктів бізнесу в енергетичній сфері. 1. Загальні положення про договір. 2. Договір про надання послуг. Договір підряду. 3. Договір поставки товару/обладнання. 4. Особливості енергосервісних договорів. Мінімальні складові (вимоги), що можуть бути передбачені в енергосервісних договорах. 5. Умови, що забезпечують досягнення економічного ефекту від впровадження енергосервісного договору. 6. Умови розрахунків (оплати) за енергосервісним договором. 7. Право власності на майно, що утворене (встановлене) в процесі реалізації проекту.	2	2
Практичне заняття 9. Міжнародні стандарти та директиви Європейського союзу у сфері енергетичного бізнесу. 1. Міжнародні стандарти енергетичної сфери. 2. Європейські стандарти та директиви енергетичної сфери. 3. Імплементация енергетичного законодавства ЄС. 4. Директиви щодо енергетичних характеристик будівель. 5. Директиви з енергетичної ефективності.	2	2
Практичне заняття 10. Міжнародні стандарти та директиви Європейського союзу у сфері енергетичного бізнесу. 1. Міжнародні стандарти з енергетичного аудиту та енергетичного бізнесу. 2. Європейське енергетичне співтовариство: імплементация стандартів. 3. Правовий статус України у рамках Енергетичного Співтовариства.	2	-
Усього	20	10

11. Перелік питань для лабораторних занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин	
	для денної форми	для заочної форми
Лабораторні заняття не передбачені*		

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи є напрацювання вмінь роботи і застосування першоджерел, зокрема, нормативно-правовими актами, рекомендованою літературою і іншими джерелами, належна підготовка до практичних занять, наукової діяльності.

Види самостійної роботи студента:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни;
- тестування;
- відвідування консультацій (згідно графіку консультацій кафедри);
- підготовка до диф. заліку.

Питання для самостійного вивчення студентами

№ п/п	Перелік питань	Кількість годин	
		для денної форми	для заочної форми
Тема 1. Енергетичне право як підгалузь господарського та адміністративного права.			
1	Роль судової практики та актів НКРЕКП у формуванні правозастосування. Проблеми кодифікації енергетичного права в Україні.	8	12
Тема 2. Джерела енергетичного права у контексті енергетичного бізнесу.			
2	Закони України, що регулюють правовідносини в енергетиці.	10	10
Тема 3. Екологічне законодавство у сфері енергетики.			
3	Практика зупинення/скасування проєктів через екологічні ризики.	8	10
Тема 4. Аналіз регуляторних актів енергетичного ринку.			
4	Мета розроблення і застосування технічних регламентів. Національні органи стандартизації. Національні стандарти України: зміст, призначення, застосування.	8	8
Тема 5. Правові засади енергетичної політики України.			
5	Основні національні документи стратегічного планування в енергетиці (Енергетична стратегія України до 2035 року, Національний план скорочення викидів,	10	14

	Національний план з енергоефективності).		
Тема 6. Суб'єкти енергетичного ринку: статус та правовий режим бізнес-структур.			
6	Заборони, обмеження, вимоги до сумлінної конкуренції. Антимонопольні вимоги до суб'єктів енергетичного бізнесу.	10	14
Тема 7. Ліцензування в енергетичній сфері: регіональні особливості.			
7	Актуальні проблеми у ліцензуванні ВДЕ (зелені тарифи, квоти, підтримка).	8	8
Тема 8. Договірні відносини суб'єктів бізнесу в енергетичній сфері.			
8	Договір про купівлю-продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом.	10	10
Тема 9. Міжнародні стандарти та директиви Європейського союзу у сфері енергетичного бізнесу.			
9	Проблеми імплементації <i>acquis communautaire</i> . Механізми контролю виконання зобов'язань у галузі енергетичного бізнесу.	8	14
	Разом	80	100

13. Індивідуальне завдання

Не передбачено планом

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання.

Словесні та наочні методи навчання використовуються під час лекцій, практичних занять, індивідуальних та групових консультацій.

Під час проведення лекцій, практичних занять використовуються такі словесні методи як розповідь і пояснення.

До числа наочних методів, які застосовуються при викладанні дисципліни, належать: ілюстрація, демонстрація.

Використання платформи LigaZakon – правовий навігатор законодавства і судової практики, що забезпечує зручність опанування матеріалу і ухвалення ефективних рішень

Крім того, - робота в команді, робота в малих групах, ділові ігри, дебати, кейс-методи, дискусії тощо).

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєннями студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань студентів під час практичних занять, оцінювання виконання студентами самостійної роботи, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому практичному занятті.

Підсумковий контроль здійснюється у формі диференційованого заліку.

16. Розподіл балів, які отримують студенти

Схема нарахування балів для денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни
«Правові інструменти позасудового вирішення спорів» за видами робіт

Види робіт/контролю	Перелік тем									
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	
	Практичне заняття									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Опитування	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Тестування	2	2	2	2	2				2	
Виконання практичних завдань	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Виконання завдань самостійної роботи	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Всього за темами	8	8	8	8	8	6	6	6	12	
Диф. залік	30									
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100									

Схема нарахування балів для заочної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни
«Правові інструменти позасудового вирішення спорів» за видами робіт

Види робіт/контролю	Перелік тем								
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9
	Практичне заняття								
		1		2			3	4	5
Тестування	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Опитування		2		2			2	2	2
Виконання практичних завдань		3		3			3	3	3
Виконання завдань самостійної роботи	4	4	4	4	4	4	4	4	4

Всього за темами	5	10	5	10	5	5	10	10	10
Диф. залік	30								
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100								

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами опитування

Бали для денної форми здобуття освіти	Бали для заочної форми здобуття освіти	Критерії оцінювання
2	-	Питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання. Студент вільно володіє науково-понятійним апаратом.
1	-	Механічне відтворення матеріалу з деякими помилками, неточності у використанні науково-понятійного апарату.
0	-	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань

Бали для денної форми здобуття освіти	Бали для заочної форми здобуття освіти	Критерії оцінювання
2	3	Виконано завдання практичної роботи в повному обсязі, належним чином оформлено висновки, в яких відображено здатність до практичного застосування отриманих знань.
1	2	Виконано завдання практичної роботи із несуттєвими помилками або не в повному обсязі, оформлено висновки, які частково розкривають практичне завдання.
0	0-1	Не виконано практичну роботу або виконано із суттєвими помилками.

Оцінювання тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів:
0,2 бали – правильна відповідь на одне тестове питання
Денна форма здобуття освіти:
- для теми 1,2,3,4,5,9 : по 10 тестових питань ($0.2 \cdot 10 = 2$ бали)
Заочна форма здобуття освіти: по 5 тестових питань ($0.2 \cdot 10 = 1$ бал).
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали для денної форми здобуття освіти	Бали для заочної форми здобуття освіти	Критерії оцінювання
2	3-4	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
1	2	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, містить помилки та неточності, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	0-1	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами складання диференційованого заліку

№	Завдання	Бали	Критерії оцінювання
1	Тестування	0-20	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($1 \times 20 = 20$), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.
2	1 Питання макс. 10 балів	9-10	Питання розкриті повністю, відповідь обґрунтована, логічно побудована, що свідчить про високий засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання
		7-8	Питання розкриті, матеріал викладений у логічній послідовності, відповідь правильна або із незначними неточностями, що свідчить про достатній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
		4-6	Питання розкриті в цілому, відповідь містить несуттєві помилки, що свідчить про середній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
		1-3	Механічне відтворення матеріалу із суттєвими помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82 – 89	B – дуже добре	4 – добре
74 – 81	C – добре	
64 – 73	D – задовільно	3 – задовільно
60 – 63	E – достатньо	
35 – 59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	2 – незадовільно
0 – 34	F – незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них: 70 балів відведено на поточний контроль, а 30 балів – на підсумковий.

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):

- робота на практичних заняттях, виконання практичних завдань, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 70 балів.

Присутність на лекціях і практичних заняттях не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов’язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є диференційний залік. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті імені Юрія Кондратюка»

17. Методичне забезпечення

Оксін В.Ю. Методичні вказівки для підготовки до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Правове забезпечення енергетичного бізнесу» для студентів спеціальності D8 «Право» – Полтава: НУПП, 2025, с.23.

18. Рекомендована література

Базова

1. Енергетична безпека України: методологія системного аналізу та стратегічного планування : аналіт. доп. / [Суходоля О. М., Харазішвілі Ю. М., Бобро Д. Г., Сменковський А. Ю., Рябцев Г. Л., Завгородня С. П.] ; за заг. ред. О. М. Суходолі. Київ : НІСД, 2020. 178 с.
2. Енергетична дипломатія України: аналіз статус-кво та практичні рекомендації. Київ: ГО «Діксі Груп», 2021. 54 с.

3. Усенко Н., Чернявський А. Практичний посібник з енергетичного аудиту промислових підприємств. Київ, 2020. 280 с.
4. Чернявський А., Іншеков Є. Керівництво з впровадження системи енергетичного менеджменту відповідно до вимог міжнародного стандарту ISO 50001:2018. Київ, 2021. 138 с.
5. Шинкарук Н., Шульга Є. Нормативно-правові засади забезпечення енергетичної безпеки Європейського Союзу. Нове українське право. 2022. Вип. 3. С. 123-127.

Допоміжна

1. Оксін В.Ю., Левченко Д.С., Костенко І.В. Механізми контролю та нагляду у сфері охорони навколишнього природного середовища: національний і міжнародний досвід. Юридичний науковий електронний журнал (1/2025) с. 891-894.
2. Оксін В.Ю., Левченко Д.С., Костенко І.В. Міжнародне співробітництво у сфері підприємницької діяльності з використанням альтернативних джерел енергії. Правові аспекти та перспективи розвитку. Юридичний науковий електронний журнал (6/2025) С. 293-301.
3. Директива від 13.07.2009 №2009/72/ЄС: Директива про спільні правила внутрішнього ринку електроенергії та про скасування Директиви 2003/54/ЄС.
4. Європейський Союз. URL: <https://www.nerc.gov.ua/pro-nkrekp/mizhnarodne-spivrobotnictvo/mizhnarodni-dokumenty/energetichnezakonodavstvo-yes>.
5. Договір про заснування Енергетичного Співтовариства від 25.10.2005. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_926/#Text.
6. Когут, С. Сучасні тенденції розвитку світової енергетики та енергетичної безпеки України. Modeling the Development of the Economic Systems, 4, 75-83. URL: <https://doi.org/10.31891/mdes/2023-10-10>.
7. Конституція України від 28.06.1996. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 27.03.2024).
8. Про схвалення Енергетичної стратегії України на період до 2050 року: Розпорядження КМУ від 21 квітня 2023 р. №373-р. (2023). Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/373-2023-%D1%80#Text>.
9. Савченко, О. Проблеми та перспективи розвитку відновлюваної енергетики в 2024 році. Ліга Закон. URL: https://biz.ligazakon.net/analytics/227024_problemi-ta-perspektivi-rozvitku-vdnovlyuvano-energetiki-v-2024-rots.
10. Шендер, Т. Ю. Генеза правового регулювання альтернативних джерел енергії. Юридичний науковий електронний журнал, 1. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-1/49>.
11. Якушов, Д. Ю. Вплив господарсько-правового регулювання на розвиток енергетичного ринку: український та світовий досвід. Наукові інновації та передові технології, 4(32), 583-592., 2024. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-4\(32\)-583-592](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-4(32)-583-592).

19. Інтернет-ресурси

1. Сторінка курсу на платформі Moodle <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=6792>
2. www.rada.gov.ua – Офіційна сторінка Верховної Ради України
3. <http://www.liga.net> – «Ліга»
4. <http://www.nbuv.gov.ua/node/2116> - Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського